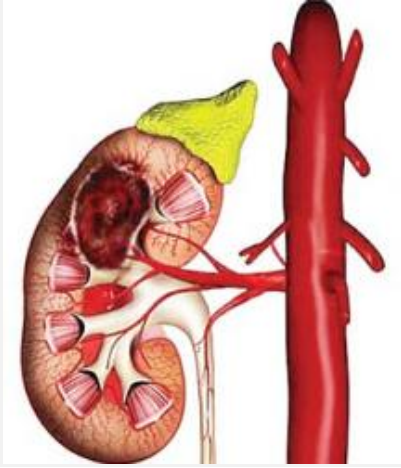

نارسايي کليه

شاید از نظر عموم مردم سنگ کلیه و عفونت ادرار مهم‌ترین بیماری‌های کلیه باشند، ولی واقعیت این است که این بیماری‌ها بسیار کم خطر بوده و بیماری نارسایی کلیه مهم‌ترین و خطرناک‌ترین بیماری این عضو است.

جام جم آنلاین: شاید از نظر عموم مردم سنگ کلیه و عفونت ادرار مهم‌ترین بیماری‌های کلیه باشند، ولی واقعیت این است که این بیماری‌ها بسیار کم خطر بوده و بیماری نارسایی کلیه مهم‌ترین و خطرناک‌ترین بیماری این عضو است. اگرچه فشار خون، عفونت طولانی کلیه‌ها و بیماری گلوومرول‌های کلیه از علل این بیماری مهم هستند، ولی شایع‌ترین و مهم‌ترین علت نارسایی کلیه‌ها در سال‌های اخیر بیماری دیابت بوده است. نارسایی کلیه به معنای ناتوانی این عضو در دفع اوره و سایر سموم بدن است که منجر به تجمع این سم‌ها در خون می‌شود.

متأسفانه تا مراحل انتهایی بیماری شخص علائمی ندارد و تنها راه تشخیص بیماری آزمایش خون و اندازه‌گیری اوره و کراتینین است و اگر این آزمایشات انجام نشود، زمانی فرد دارای علائم و نشانه‌های بیماری می‌شود که درصد کارایی کلیه‌ها به کمتر از 20 درصد رسیده باشد و درواقع بیمار فاصله چندانی با دیالیز ندارد.

در سال‌های اول شروع دیابت در درصد بالایی از بیماران، کلیه‌ها شروع به دفع پروتئین می‌کنند که اولین نشانه بیمار شدن کلیه‌هاست و می‌توان با آزمایش ادرار به وجود آن پی‌برد. باید بدانیم که در مراحل اولیه یعنی زمانی که پروتئین در ادرار دفع می‌شود ولی عملکرد کلیه‌ها طبیعی است، می‌توان از پیشرفت بیماری جلوگیری از نارسایی کلیه‌ها پیشگیری کرد، اما در مرحله‌ای که نارسایی کلیه‌ها شروع می‌شود، نمی‌توان سیر پیشرونده آن را متوقف ساخت و باید به فکر درمان‌های جایگزین مثل پیوند کلیه باشیم.

اما آیا همه بیماران مبتلا به دیابت دچار نارسایی کلیه می‌شوند؟ خوشبختانه جواب منفی است، چون گروهی از بیماران به صورت ژنتیکی مستعد نارسایی کلیه ناشی از دیابت نیستند. در این بیماران پس از گذشت ده‌ها سال از دیابت، کلیه‌ها به کار خود ادامه می‌دهند، اما درصد بالایی از بیماران دیابتی استعداد ابتلا به نارسایی کلیه را دارند. در این گروه از دیابتی‌ها باید با تمهیداتی از این عارضه مهم پیشگیری کرد.

کنترل دقیق قند خون و نگه داشتن سطح قند خون در محدوده قابل قبول اگر به طور مداوم و پیگیر انجام شود عارضه کلیوی دیابت را سال‌ها به تاخیر می‌اندازد. فشار خون نیز از علت‌های اصلی نارسایی کلیه‌هاست و اگر بیمار دیابتی هم‌زمان دچار فشار خون نیز باشد احتمال بروز نارسایی کلیه در او چندبرابر می‌شود؛ بدیهی است کنترل فشار خون در این بیماران اهمیت زیادی دارد و نارسایی کلیه را به تعویق می‌اندازد. کنترل چربی خون نیز از اقدامات حمایتی برای کلیه‌هاست؛ البته همان‌گونه که در ابتدا گفته شد این تمهیدات در مراحل اول و قبل از شروع روند تخریب کلیه‌ها موثر است و حتماً باید در سال‌های ابتدایی شروع بیماری دیابت کنترل دقیق قند خون و کنترل فشار خون را انجام داد تا کلیه‌ها دچار آسیب نشوند.

دکتر رضا کریمی

متخصص بیماری‌های داخلی